

Сабақ тақырыбы: Мемлекет экономикасы-
ның аймақтық мамандануы

Оқу мақсаты:

Мемлекет экономикасының аймақтық
мамандануы

БАҒАЛАУ ПАРАҒЫ

Оқушының аты-жөні егер дағдыларға толық жетсе + таңбасы, жартылай жетсе ± таңбасы қойылады	Кезеңдер мен дағдылар				Топтар- дың бағалауы
	Сәйкестен- діру тесті	Топтас- тыру тапсыр- масы	Білу мен түсіну	Талдау мен қолдану	
1. _____ _____					
2. _____ _____					
3. _____ _____					
4. _____ _____					

Өткенге шолу;

1. Мамандану

2. ЖІӨ

3. ЖҰӨ

4. Интенсивті

5. Жан басына
шаққандағы
табыс

А) мемлекет ішіндегі тауарлар мен қызметтің құнын ғана емес шетелдік кәсіпорындар үлесін де көрсететін көрсеткіш

Ә) сапалық көрсеткіштерге мән беретін экономикалық даму түрі

Б) Жалпы ұлттық өнімнің халық санына қатынасы

В) белгілі бір уақытта мемлекет ішінде өндірілген барлық тауарлар мен көрсетілген қызметтің бағасын көрсетеді

Г) белгілі бір аумақтың қандай да бір өнім түрін шығаруға дағдылануы немесе ыңғайлануы

Мына аталған елдерді даму деңгейі бойынша топтастыр

Қытай

Канада

КХДР

АҚШ

Куба

Бразилия

Жапония

Украина

Египет

Италия

Қазақстан

Үндістан

Италия

Қазақстан

Үндістан

Жапония

Египет

Украина

АҚШ

Бразилия

Куба

Канада

Қытай

КХДР

Дамыған

Дамушы

Өтпелі

Жетістік критерийі

Талдау;

- Екі аймақ бойынша қызметтің қандай түрлеріне маманданудың ең жоғары және төмен деңгейде екенін анықтайды.

- Екі аймақ бойынша қызметтің түрлерінің төмен немесе жоғары болуы себептерін сипаттайды

- Мамандану қандай факторларға байланысты қалыптасатынын анықтайды

Халықаралық еңбек бөлінісімен тауар айырба-сын ынталандыратын *4 негізгі факторларды* атап өтуге болады

- Әлеуметтік географиялық;
- Табиғи экономикалық;
- Техникалық экономикалық;
- Ғылыми техникалық факторлар.

Мамандану - мемлекеттердің белгілі бір тауарлар мен қызмет көрсетуде бейімделуі.

Кәсіпорындарға және жеке аймақтарға байланысты немесе бірнеше елге тән болуы мүмкін.

Мамандану коэффициентінің формуласы:

$$K = \frac{A}{X}$$

Мұндағы:

A – әлемнің жалпы өндірісіндегі ел өнімінің үлесі

X – ел халқының әлем халқына шаққандағы қатынасы

Есептеңіз;

Жапониядағы автомобиль өндірісі әлемдік өндірістегі үлесі 11% болса, халық саны әлем халқының 1,7%, мамандану коэффициентін анықтаңыз.

K – 6,4.

«(Мамандану» терминінің орындалуы үшін қандай факторлар орындалуы тиіс:

- Сол аумаққа, елге қажетті өнім түрлері мүмкіндігінше артық өндірілуі тиіс. (Артылған өнім көрші елдерге жұмсалады)
- Өнімнің өзіндік құны басқа аудандарға, елдерге қарағанда арзан болуы тиіс.
- Табиғи ресурстар мен оны игерудің қолайлы жағдайы ұзақ жылдарға қамтамасыз етілуі қажет.
- Шикізат қоры мол болуы тиіс.

Еуропа елдерінің мамандануы

Еуропаның 2 орман цехы

Швеция, Финляндия

Гүл елі

Нидерланды

АЭС елі

Франция

Геотермальды энергия елі

Исландия

Басты тігін фабрикасы елі

Португалия

Басты аяқ киім фабрикасы

Италия

Еуропаның көкөніс аймағы

Жерорта теңізі

Сыра және құлмақ

Германия, Чехия

Апельсин экспорттаушы ел

Испания

Зәйтүн өсіруші ел

Грекия

Банк елі

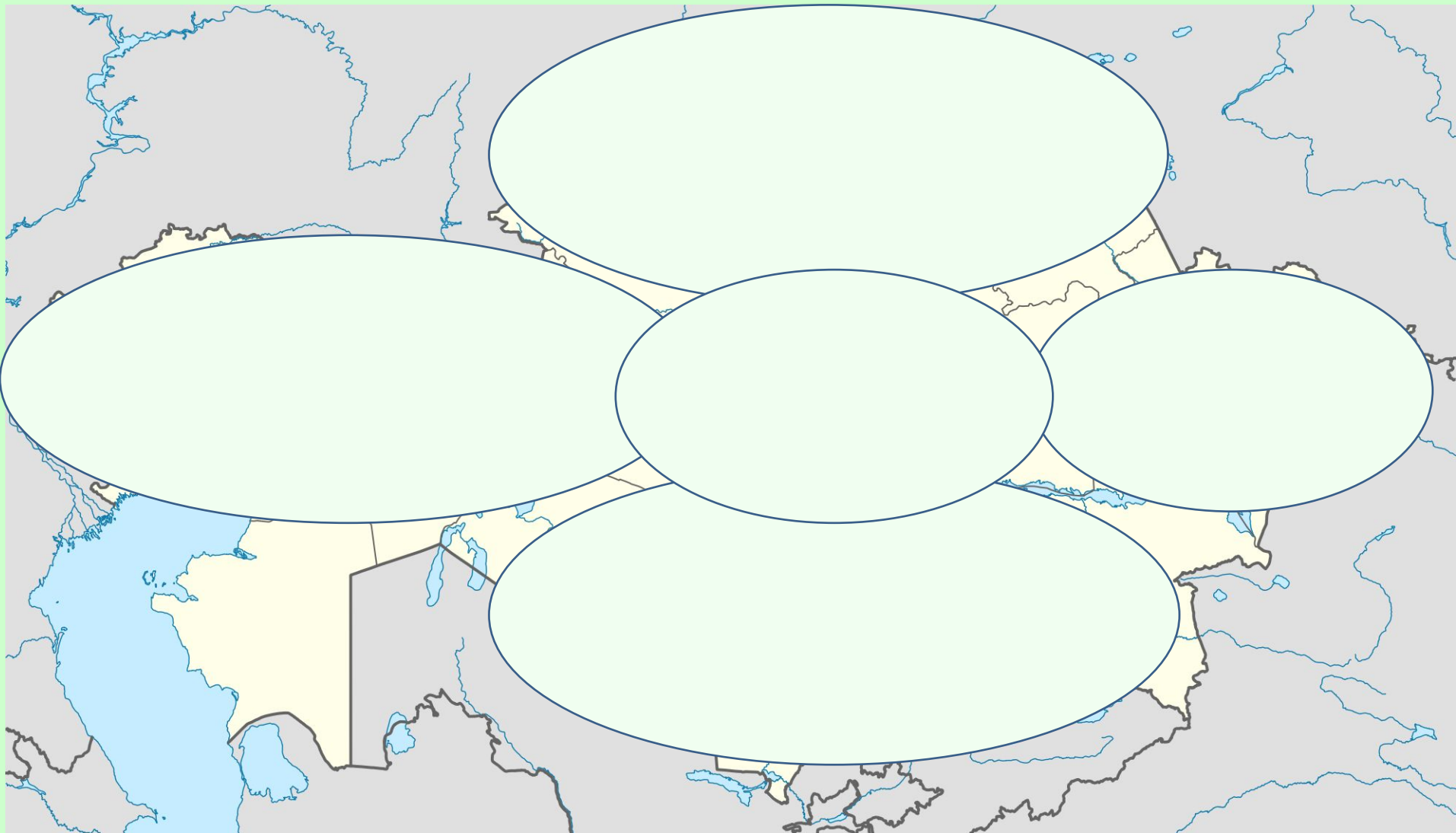
Швейцария

Қысқы спорттар отаны

Норвегия

Мәтінмен жұмыс (4 минут)

Берілген мәтінді оқып шыққан соң Қазақстанның экономикалық аудандары бойынша мамандануын анықтаңыз

Қорытынды сұрақтар

1. Елдердің мамандануына әсер етуші факторлар?
2. Елдердің немесе аймақтардың мамандануын анықтаудың маңыздылығы неде?
3. Белгілі бір тауар түріне мамандаған ел немесе аймақ мамандану статусынан қандай жағдайда айырылады?

Б а з а л а у

Топтар бірін-бірі базалайды

Ең үздік топқа – 3 ұнай

Ең белсенді топқа – 2 ұнай

Орта топқа – 1 ұнай

Кері байланыс

Алтын сандық

Ет тартқыш

Себет

Үйге тапсырма:

1. Қазақстанның 14 облысының жеке мамандану салаларын анықтаңыз
2. Қазақстанның 5 экономикалық ауданындағы ауыл шаруашылығының қалыптасу мүмкіндігін анықтаңыз. Әсер етуші 4 фактор бойынша түсіндіріңіз